

Leilighed tilveiebragte han ved en privat Komite en Udtalelse angaaende Universitetets Forhold, navnlig dets Retsstilling med Hensyn til de økonomiske Forhold. Det forekommer mig, at de Udtalelser, der fremkom, vare saa tilfredsstillende for de Betragtninger, som fra Venstre i Rigsdagen i Almindelighed ere blevene gjort gjældende, at man ikke kunde Andet end at være stemt for en vidtgaaende Imødekommen, naar der vistes en saadan Imødekommen fra den anden Side, navnlig Universitetets, thi det er jo en bekjendt Sag, at den Betænkning eller det Skrift, der udkom, var affattet af afdøde Professor juris Aagesen. Ved denne Leilighed fremkom der ogsaa fra min Side en Fordring om, at man maatte, før man gik ind paa at ordne Universitetets økonomiske Forhold, først give en tids sparende Fundats, en Regel for Universitetets Virksomhed, som ikke stammer fra Aaret 1788, saavidt jeg husker, men som passer til den nuværende Tid og til Universitetets og Videnskabens nuværende Standpunkt. Det var for mig afgjørende, thi jeg siger mig selv, at, dersom vi nu forud indrømme Universitetet, hvad det begjærer i økonomisk Retning, saa kunne vi maaske komme til længe at begjære en Forandring med Hensyn til Universitetets videnskabelige Virksomhed og i det Hele taget i den Maade, hvorpaa Styrelsen af Universitetet skal foregaa. Den forrige Kultusminister fatte derfor ogsaa i Bevægelse Forberedelser til at faae en Revision af Universitetets Fundats, først en Kodifikation af alle de mangfoldige Bestemmelser, der i Riddersnes Løb ere fremkomne, og hvorved Fundatsen tilbøielig er bleven forandret, dels som endeligt Formaal en Bestræbelse for at faae en ny Fundats, Grundlov for Universitetets Virksomhed. Den nuværende Minister fortsætter denne Virksomhed. (Th. Nielsen: Gjør han det?) Den Virksomhed, som er bleven begyndt under den forrige Kultusminister, fortsættes saavidt jeg veed, men her er jo et Medlem i dette Thing, som kan give nøiere Oplysning i saa Henseende, det erede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Goos), der, saavidt jeg veed, er en af dem, der arbeide paa dette Værk. Naar det nu er Tilfældet, saa forekommer det mig, at man meget godt kan vente, inden man tager en afgjørende Beslutning om Universitetstilskudets Størrelse, eller rettere sagt om det Spørgsmaal, om Universitetets Midler skulle bruges for at udrede de aarlige Udgifter ved Universitetet, eller om man kan vente, indtil det Værk er fuldbendt, som er begyndt, inden man tager Beslutning i saa Henseende, og derfor opretholde status quo eller den Tilstand, hvori Universitetets nuværende økonomiske Forhold befinde sig. Nu maa man jo erindre, at den Omstændighed, at en Fond staar som separat for at opfylde et bestemt Formaal, ingenlunde afgjør den bevilgende Myndigheds Raadighed derover, og naar dette er Tilfældet, saa veed jeg ikke, hvad

der kan være til Hindre for at vise den Imødekommen fra vor Side, som her fordres fra den høitærede Minister. Nu er der jo desuden fra et Mindretal i Udvalget stillet et Forslag, som gaar ud paa netop at holde det strengt til, at det ikke kommer til at overskride det aarlige Behov; der gives ikke et fast Tilskud, som under alle Omstændigheder skal komme Universitetet til Gode, men kun saa meget, at de løbende Udgifter ikke skulle formindste Kapitalen. Jeg kunde jo efter min Anskuelse vel have tiltraadt dette Forslag; men da jeg har en fra disse Medlemmer noget forskjellig Anskuelse angaaende disse Forhold i det Hele taget, saa har jeg dog ikke villet dette, men har forbeholdt mig min Stilling, og jeg har derfor for min egen Skyld villet gjøre Rede for, hvad der laa i denne Bemærkning; det er det, som jeg her har tilladt mig at udtale. — Med Hensyn til Forslaget Nr. 66 kan jeg ikke Andet end sympathiere med, hvad der blev udtalt af den meget erede Minister, at der er noget Betydende i at fordrø, at de Folk, der skulle inspiceres, selv først skulle sende Bud efter den, der skal inspicere dem, men saavidt jeg forstod det erede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) maa vel dette Forslag frafaldes, da den høitærede Minister udtrykkelig har erklæret, at den Mand, der skulde sendes derop, aldeles ikke skulde have et saadant Over, som man befrygtede fra Forslagsstillernes Side, at han nemlig skulde gribe ind i og muligvis forstyrre den Virksomhed, der findes deroppe. Jeg vilde i ethvert Tilfælde finde, at det var rigtigt, at man frafaldt det under disse Omstændigheder; thi hvad kan det nytte at faae sit Forslag forkastet, og det er der mere Udset til, efterat Ministeren har givet en saadan beroligende Erklæring. — Jeg har blot en lille Bemærkning til, nemlig den, at her er paa dette Budget ikke saa Forslag om Tilskud til private Realskoler. Der er jo ogsaa Tilskud til Realskoler i saadanne Byer, hvor der tidligere har været Latinskoler, og som have et Tilskud fra Statskassen, som er gaaet over fra Latinskolen til Byens Skolevæsen i denne Retning, nemlig med Hensyn til Realskolevæsenets Udvikling. Jeg vilde finde, at, naar der er Landkommuner, hvor man i denne Tid bestræber sig for eller endog saa har oprettet Realskoler, som have det Formaal at forberede til disse saakaldte Forberedelsesexaminer, vilde det være meget rigtigt og billigt, om der ogsaa kunde ydes dem et saadant Tilskud. Saavidt jeg har opfattet Ytringer, som ere faldne fra den høitærede Minister — ikke her, men andetsteds — tror jeg, at Anskuelsen er den, at der skulde Lov til, for at Sligt kunde ske. Naar det var et midlertidigt Tilskud, var der Intet til Hindre for, at det kunde ske paa Finansloven; men skulde det blive nødvendigt, at der skulde gives en almindelig Lov, hvorved det blev tilladt at give Tilskud til de Landkommuner, som vilde op-